



**Centrum pro výzkum veřejného mínění  
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: marketa.skodova@soc.cas.cz

## Důvěra některým institucím veřejného života

### Technické parametry

|                                    |  |
|------------------------------------|--|
| <i>Výzkum:</i>                     | <i>Naše společnost 2009, v09-09</i>  |
| <i>Realizátor:</i>                 | <i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>                   |
| <i>Projekt:</i>                    | <i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i> |
| <i>Termín terénního šetření:</i>   | <i>31. 8. – 7. 9. 2009</i>   |
| <i>Výběr respondentů:</i>          | <i>Kvótní výběr</i>  |
| <i>Kvóty:</i>                      | <i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>                |
| <i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i> | <i>Český statistický úřad</i>  |
| <i>Reprezentativita:</i>           | <i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>   |
| <i>Počet dotázaných:</i>           | <i>1046</i>  |
| <i>Metoda sběru dat:</i>           | <i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>   |
| <i>Výzkumný nástroj:</i>           | <i>Standardizovaný dotazník</i>  |
| <i>Otázky:</i>                     | <i>PO.8</i>  |
| <i>Zveřejněno dne:</i>             | <i>22. září 2009</i>   |
| <i>Zpracovala:</i>                 | <i>Markéta Škodová</i>   |

Součástí zářijového šetření veřejného mínění CVVM byla otázka zjišťující důvěru občanů ve vybrané společenské instituce<sup>1</sup>. Jak vyplývá z údajů v tabulce 1 na následující straně, více či méně výrazně převažující důvěře Čechů se z nabízených možností těší rozhlas (67 % důvěřujících : 27 % nedůvěřujících), televize (62 : 35), armáda (62 : 26), policie (51 : 47) a neziskové organizace (43 : 38). Prakticky napolovic rozdělená s vyrovnanými podíly důvěřujících i nedůvěřujících je pak česká veřejnost ve vztahu k soudům (49 : 48) a podobně též k tisku (49 : 46). Převahu nedůvěřujících nad důvěřujícími šetření zaznamenalo u odborů (36 : 42), v tomto případě též poměrně vysoký podíl občanů zvolil nevyhraněnou odpověď „neví“. Téměř tři pětiny dotázaných vyjádřily nedůvěru církvím, zatímco podíl důvěřujících mezi respondenty jen o

<sup>1</sup> Znění otázky: „Řekněte prosím, důvěřujete a) soudům, b) policii, c) armádě, d) tisku, e) televizi, f) rádiu, g) odborům, h) církvím i) neziskovým organizacím j) bankám?“ Možnosti odpovědí: rozhodně důvěřuje, spíše důvěřuje, spíše nedůvěřuje, rozhodně nedůvěřuje.



něco překročil hranici jedné čtvrtiny. Polovina veřejnosti nedůvěřuje bankám, vůči kterým svou důvěru deklarují o něco více než dvě pětiny populace.

**Tabulka 1: Důvěra vybraným institucím veřejného života (v %)**

|                                   | rozhodně<br>důvěřuje | spíše<br>důvěřuje | spíše<br>nedůvěřuje | rozhodně<br>nedůvěřuje | neví | <b>D/N</b>   |
|-----------------------------------|----------------------|-------------------|---------------------|------------------------|------|--------------|
| <b>Rádiu</b>                      | 8                    | 59                | 22                  | 5                      | 6    | <b>67/27</b> |
| <b>Televizi</b>                   | 8                    | 54                | 28                  | 7                      | 3    | <b>62/35</b> |
| <b>Armádě</b>                     | 14                   | 48                | 20                  | 6                      | 12   | <b>62/26</b> |
| <b>Policii</b>                    | 6                    | 45                | 36                  | 11                     | 2    | <b>51/47</b> |
| <b>Tisku</b>                      | 5                    | 44                | 36                  | 10                     | 5    | <b>49/46</b> |
| <b>Soudům</b>                     | 8                    | 41                | 36                  | 12                     | 3    | <b>49/48</b> |
| <b>Neziskovým<br/>organizacím</b> | 6                    | 37                | 27                  | 11                     | 19   | <b>43/38</b> |
| <b>Bankám</b>                     | 5                    | 38                | 35                  | 15                     | 7    | <b>43/50</b> |
| <b>Odborům</b>                    | 7                    | 29                | 28                  | 14                     | 22   | <b>36/42</b> |
| <b>Církvím</b>                    | 6                    | 22                | 28                  | 31                     | 13   | <b>28/59</b> |

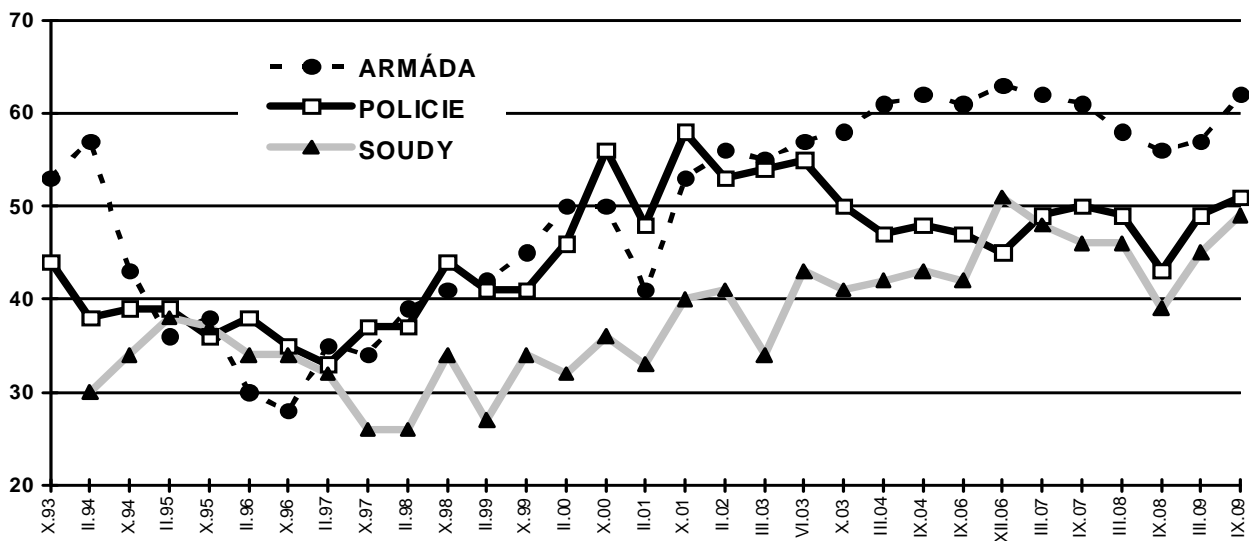
Pozn.: Procenta v řádku.

Podrobnější analýza ukázala, že církvím i policii častěji nedůvěřují muži než ženy. U církví další významný diferenciativní faktor pak pochopitelně představuje víra či náboženská příslušnost, když výrazně vyšší podíl důvěřujících se objevoval mezi věřícími a zejména mezi římskými katolíky.

Bankám, soudům, policii a armádě častěji nedůvěřují lidé se špatnou životní úrovní.

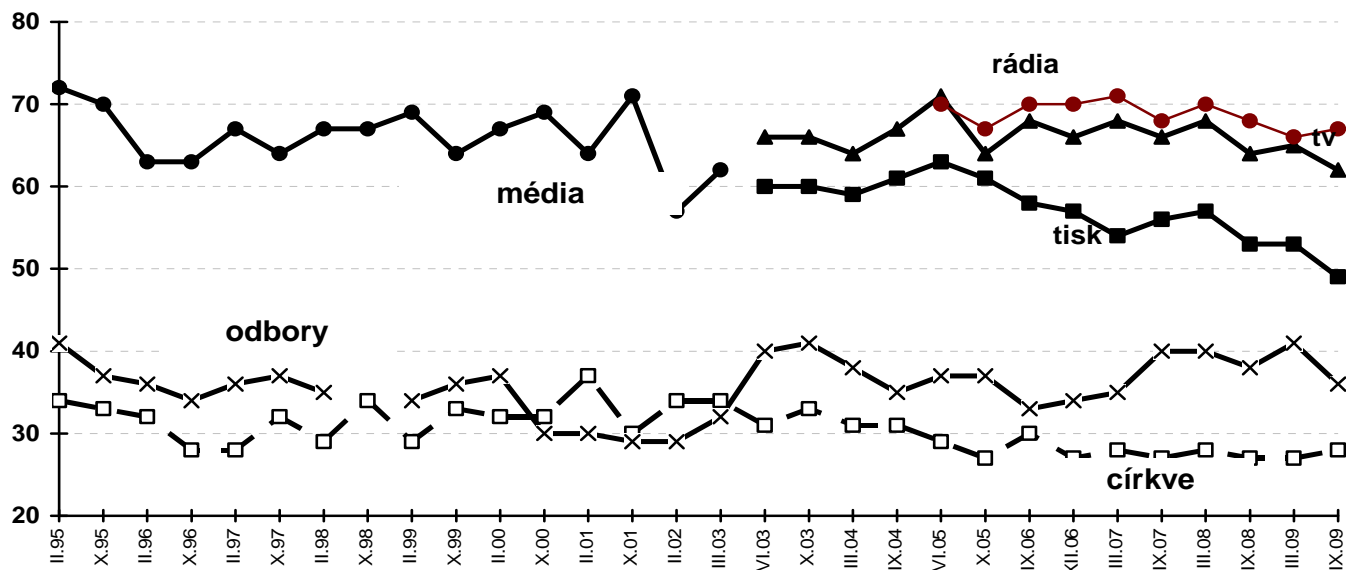
Třídění podle stranické orientace pak ukázalo, že nedůvěru policii a soudům častěji vyjadřovali sympatizanti KSČM, příznivci KDU-ČSL častěji důvěřovali církvím a neziskovým organizacím.

Změny v míře důvěry vyjádřené společenským institucím sledovaným ve výzkumech již v předešlých letech zachycují grafy 1 a 2.

**Graf 1: Vývoj důvěry armádě, policii, soudům (v %)**

Pozn.: Údaje v grafu představují součet odpovědí "rozhodně důvěřuji" a "spíše důvěřuji" vyjádřený v procentech.

Vývoj důvěry v armádu, policii a soudy doznává v dlouhodobé perspektivě značných změn. Aktuální postoje veřejnosti ke všem uvedeným složkám jsou výrazně příznivější, než byly v průběhu 2. poloviny 90 let minulého století. V případě armády od podzimu 2001 důvěra spíše narůstá, když v žádném z realizovaných šetření se neobjevil statisticky významný pokles podílu důvěřujících, který je aktuálně o 21 procentních bodů vyšší než v únoru 2001. V případě policie s historicky nejvyšší důvěrou 58 % zaznamenanou v říjnu 2001 je dlouhodobý trend spíše opačný, i když poslední šetření ukazuje v případě policie mírný vzestup důvěry. V případě soudů se podíl důvěry v letech 2003 až 2006 pohyboval těsně nad úrovní 40 % a v prosinci 2006 šetření zaznamenalo poměrně výrazný vzestup (o 9 procentních bodů v porovnání se zářím 2006). Aktuální výsledek je pouze statisticky nevýznamně horší než v prosinci 2006, což lze považovat za potvrzení tehdy zaznamenaného vzestupu důvěry soudům a což představuje historicky druhý nejlepší výsledek (spolu s výsledky šetření z března 2007) od počátku podobných měření realizovaných od roku 1993.

**Graf 2: Vývoj důvěry médiím, odborům, církvím (v %)**

Pozn.: Údaje v grafu představují součet odpovědí "rozhodně důvěřuji" a "spíše důvěřuji" vyjádřený v procentech.

V posledních letech zjišťujeme nikoli již důvěru ve vztahu ke sdělovacím prostředkům obecně, ale zvláště televizi, rádiu a tisku (viz graf 2). Jejich důvěryhodnost navazuje na vysokou pozici, kterou si v průběhu předchozího období udržovala média obecně, ačkoli u všech můžeme od března roku 2007 pozorovat mírně klesající tendenci v důvěře veřejnosti, přičemž tato tendence je nejzřetelnější v případě tisku, u něhož posledním šetření poprvé zaznamenalo podíl důvěřujících menší než padesátiprocentní. Jak ukazuje graf, pozice tisku byla ve srovnání s rozhlasem i televizí prozatím vždy o něco horší.

Důvěra v případě odborů a církví se přes různé výkyvy dlouhodobě stabilně pohybuje v poměrně nevelkém intervalu 30-40 % u odborů, respektive na úrovni jedné čtvrtiny až jedné třetiny u církví.